

Rudolf Steiner, začetnik antropozofije, waldorfske šole in biodinamičnega kmetovanja

Znanost in duhovnost

Avstrijski filozof, znanstvenik in ustanovitelj antropozofskega gibanja Rudolf Steiner se je rodil leta 1861 v Kraljencu na Hrvaškem. Bil je jasnoviden in je že v otroških letih presenečal okolico s svojimi videnji duhovnega sveta. Na Dunaju je študiral fiziko, kemijo, matematiko in naravoslovje. Doktoriral je iz filozofije z disertacijo »Resnica in znanost«.

S pomočjo jasnovidnosti je začel povezovali uradno znanost z duhovnimi vedami. Nekaj časa je bil član teozofskega društva, leta 1912 je ustanovil antropozofsko društvo, leta 1913 pa Goetheanum, šolo duhovne znanosti, v Dornachu v Švici. Antropozofija pomeni »znanje, pridobljeno skozi človekov višji jaz« (anthropos = človek; sofia = modrost).

Zemlja, planeti in celo posamezni atomi so do neke mere živi in zavestni, saj imajo svoje eterično telo.

Leta 1919 je ustanovil prvo waldorfsko šolo v Stuttgartu, ki nosi ime po tovarni Waldorf-Astoria, kjer so bili zaposleni starši prve generacije otrok.

Steiner je učil, da je duhovni svet dosegljiv za ustrezno razvitega človeškega duha. Človekove duhovne zmožnosti, ki so bile dolgo zastrte zaradi prevelikega posvečanja materializmu, lahko ponovno prebudimo z meditacijo in koncentracijo.

Rudolf Steiner leta 1914.

Duhovna znanost antropozofije se dotika domala vseh vidikov človekovega življenja, najbolj pa se je udejanjila skozi gibanje več kot stotih waldorfskih šol v Evropi in ZDA, v antropozofski pedagogiki za zdravljenje duševno prizadetih, pa tudi preko biodinamičnega ekološkega kmetijstva, ki je danes razširjeno po vsem svetu.

Steiner je vztrajal, da moramo sistematično in znanstveno preučevati tudi duhovne vidike stvarnosti, pri tem pa seveda uporabljati tudi notranji uvid. Med drugim je govoril tudi o antimateriji, ki jo je uradna znanost potrdila kakih petdeset let kasneje.

Waldorfska šola temelji na vzgoji otroka z vidika duhovne znanosti. Živ-

Steinerjeva rojstna hiša v Donjem Kraljencu (Medžimurje)

CITATI RUDOLFA STEINERJA

»Ne moremo razumeti možganov, če ne spoznamo delovanja srca.«

»Telesnost razumemo le, če uvidimo, da se v vsakem delu telesa razodeva duhovnost. V duhovnost pa vidimo le tedaj, če znamo pravilno opazovati, kako se ta kaže v fizičnem svetu.«

»Sodobni človek ni našel duha v umetnosti in znanosti. Zato je postala njegova življenjska praksa rutina, ki je duhovno prazna.«

»Velika vprašanja o življenju človeštva vodijo nazaj do otroške sobe in učilnice.«

»Duša se lahko napolni s toplino le iz duše.«

»Pravi vzgojitelj deluje tako, da resnico, dobroto in lepoto otroku ne samo prikaže, temveč jih živi. Na otroka se ne prenese tisto, kar ga učimo, temveč tisto, kar smo. Najbolj pomembno je, da vsak pouk otroku predstavimo z lastnim zgledom. Poučevanje samo ni zgolj teoretična snov, temveč umetnost.«

»Če je šola organski člen neke gospodarske organizacije, ne more biti nekaj lepega. Iz šole, ki jo vodi država ali gospodarstvo, lahko pridejo le ljudje brez vneme in veselja.«

»V vsakem človeku se skrivajo sposobnosti, s katerimi lahko sam zase doseže znanja višjih svetov.«

»Naši kemiki govorijo izključno o truplih snovi in ne o dejanskih snoveh, ki se jih moramo naučiti prepoznavati kot čutne in žive entitete. Fiziki poznajo le mrtvi kisik. Taka je usoda vsake znanosti, ki upošteva samo fizično.«

Steiner je razvil organski način arhitekture, na podlagi katerega je leta 1913 zgradil šolo duhovne znanosti Goetheanum v švicarskem Dornachu (zgoraj). 1922 so zlikovci stavbo namerno zažgali. Na istem mestu so malo pred Steinerjevo smrtjo leta 1925 začeli graditi drugi Goetheanum (spodaj), ki je postal kulturni center za znanstvene in matematične (numerološke) raziskave, biodinamično kmetovanje in medicino ter šola raznih umetnosti.

ljenje nas uči, da ne moremo vzgajati otrok, če ne znamo vzgojiti samih sebe, da bi bili nosilci človeškega dostojanstva in se zavedali duha, ki se razvije v nas, če to le hočemo. Steiner je učitelje učil, kako naj vidijo v vsakem otroku posebno vprašanje, božansko uganko, ki jo mora vzgojitelj z ljubeznijo in s pridobljenim znanjem rešiti tako, da mladi človek najde samega sebe. Waldorfska šola spodbuja individualno nadarjenost ter dodeljuje prostovoljne naloge, ki naj bi spodbudile zanimanje.

Biodinamično kmetovanje temelji na znanju o »eteričnih formirajočih silah«. Poleg fizične ravni obstajata še eterična

in astralna reven (pa tudi višje ravni) resničnosti. Med rastlinskim in živalskim svetom poteka izmenjava dobrin, izmenjava pa poteka tudi med eteričnim in astralnim svetom.

Sama snov, iz katere so živi organizmi, je neživa, dokler je ne oživijo eterične sile. Tudi Zemlja, planeti in celo posamezni atomi so do neke mere živi in zavestni, saj imajo svoje eterično telo.

Ko živi organizem odmre, se njegovi elementi vrnejo v zemljo (trdne snovi), vodo (tekočine), zrak (pline) in ogenj (plazmo ali snov, ki je na meji med materialno in eterično ravno); hkrati pa se razgradi tudi eterično telo, katerega sestavni deli se vrnejo v eterično maso.

Iz razumevanja teh procesov je Steiner razvil pripravke, ki se v homeopatskih razredčenjih dodajajo zemlji, gnojilom, in humusu ter s kreativnimi oživljajočimi silami spodbujajo rast in razvoj pridelkov v skladu s kozmičnimi zakoni. Pri tem je treba upoštevati tudi vplive sonca, lune in ostalih planetov našega osončja. Že davnega leta 1923 je na evropski konferenci o zdravstvu izjavil, da »krave ponorijo, če jedo meso«.

Rudolf Steiner, ki je umrl leta 1925 v Dornbachu, je napisal blizu trideset knjig in imel več kot šest tisoč predavanj, ki so jih stenografsko zapisali njegovi privrženci in v katerih je natančno opisal »zgodovino kozmosa« in »modrost sveta«. Zelo znani sta njegovi deli »Filozofija svobode« (The Philosophy of Freedom, 1894) in »Tok mojega življenja« (The Course of My Life, 1925), v slovenščini pa so med drugim izšle »Kako doseči spoznanja višjih svetov?«, »Telo, duša in duh – odlomek iz knjige Teozofija« in »Vzgoja otroka v luči duhovne znanosti«.

